

OKRESNÁ PROKURATÚRA REVÚCA
ul. J. Kordoša 1370/1A, 050 01 Revúca

Číslo: 2 Pv 239/21/6608-26
EEČ: 2-48-60-2022

Revúca 16.02.2022

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a, písmeno b, odsek 3 písmeno d Trestného zákona
zločin: vydieranie podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona

Rozhodol: námestník okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: , XXXXX 49, Slovensko
povolanie: čiastočný invalidný dôchodca
väzba: áno (od 10.12.2021, ÚVV Banská Bystrica)

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a, písmeno b, odsek 3 písmeno d Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

- zločin: vydieranie podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom období od roku 2014 do 10. decembra 2021, v rodinnom dome v Muránskej Zdychave č. 49, v okrese XXXXX, v stave duševnej poruchy - schizoafektívnej poruchy, pre ktorú nebol schopný ovládať svoje konanie a ani rozpoznať jeho následky, sa opakovane slovne vyhrážal rodičom XXXXX, všetci bydliskom v XXXXX a to tak, že im hovoril, že ich zabije, dobije, pozabíja, vulgárne im nadával, ďalej im hlasnou hudbou a fajčením v miestnostiach určených na spanie bránil v odpočinku a spánku, pričom po tom, ako ho členovia rodiny upozornili, aby im dal pokoj, po nich vykrikoval, aby čušali, lebo ich pozabíja, že mu je jedno, že

pôjde do Leopoldova, okrem toho matku ohrozoval s nožom v ruke a so slovami, že ju zabije, fyzicky napádal maloletú sestru XXXXX, po ktorej hádzal rôzne predmety a aj svojho otca, obom rodičom so sekerou v ruke kričal, že ich porúbe a zabije, pýtal si od nich peniaze, cigarety a mobilný telefón s tým, že keď mu to nedajú, tak uvidia čo bude nasledovať, že bude zle, čo znamenalo, že ich bude biť, a toto jeho konanie vyvrcholilo 10. decembra 2021, v čase okolo 13.40 h na dvore tohto rodinného domu, kde opakovane z boku udrel drevenou časťou metly po hlave maloletú sestru XXXXX, ktorá pred ním ušla ukryť sa do izby rodinného domu, hneď za ňou utekal a v kuchyni ho zastavila matka, ktorej s kuchynským nožom vykrikoval, že ju zabije a dobije, pričom na ňu ukazoval nožom, po čom aj matka ušla do izby rodinného domu nachádzajúcej sa na poschodí, kde sa zo strachu zamkla, on však za ňou bežal, búchal do uzamknutých dverí, kričal, aby mu otvorila, že ju dobije, skope a zabije, čím v nich počas tohto obdobia vyvolával strach, obavu o ich život a zdravie, bránil im v oddychu a spánku, matke spôsobil emočnú labilitu, stresovú pohotovosť a úzkostné prežívanie, maloletej XXXXX pocity očakávaného strachu a bezmocnosti pri vyhrotených situáciách v rodine a drobné poranenie - otvorenú ranu vlasatej časti hlavy,

pretože obvinený nebol v čase činu pre nepříčetnosť trestne zodpovedný.

Odôvodnenie:

Na základe uznesenia vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Revúcej z 11. decembra 2021 sa vedie trestné stíhanie voči obvinenému XXXXX za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a, písm. b, ods. 3 písm. d Trestného zákona a za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť v podstate tým, že od nezisteného dňa v roku 2014 do 10. decembra 2021 sa mal opakovane vyhrážať zabitím svojim rodičom a svojej sestre maloletej XXXXX, tých mal aj napádať s rôznymi zbraňami, obmedzovať ich v oddychu a spánku, čím v nich vyvolával strach, obavu o ich život a zdravie a maloletej XXXXX spôsobil aj otvorenú ranu vlasatej časti hlavy s dobou liečenia do 7 dní.

V prípravnom konaní bolo vykonané dokazovanie a to výsluchom obvineného, výsluchom poškodených rodičov XXXXX a XXXXX, súrodencov XXXXX, XXXXX, XXXXX a XXXXX, ako aj zabezpečením znaleckých posudkov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (k závislosti obvineného na návykových látkach a k duševnému stavu obvineného), z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých ako aj iných listinných dôkazov.

Obvinený XXXXX sa v podstate priznal iba k tomu, že udrel sestru XXXXX metlou po hlave, ale iba tak slabšie, lebo keby udrel silnejšie tak ju zabije, inak v podstate poprel spáchanie skutku, pričom uviedol, že si to na neho povymýšľali a "pritvrdili" jeho konanie. Snažil sa ovládať, keď bol s nimi doma, ale rodina ho doma nechce, chcú sa ho zbaviť a dať do ústavu (na psychiatriu).

Poškodení (jeho rodičia a súrodenci) však takmer identicky popísali, že s ním sú už dlhé roky problémy, môže za to jeho ochorenie, hoci bol už v minulosti opakovane hospitalizovaný na psychiatrii, stále je doma nekludný, kričí po nich, vyhráža sa zabitím a napáda aj fyzicky najmä sestru XXXXX, s ktorou nevychádza a aj rodičov. Okrem toho im vulgárne nadáva, hlasitou hudbou a fajčením, tam kde chcú spať im nedá pokoj, sú z toho potom nervózni a keď mu povedali, aby prestal vtedy bol ešte agresívnejší a vykrikoval po nich, aby čušali, že ich pozabíja, spáva sa

nekontrolovane, na matku opakovane vytiahol aj nôž, po sestre XXXXX hádzal rôzne predmety, dokonca na oboch rodičov zobral aj sekeru, že ich porúbe a zabije. často ich obťažoval tým, že si pýtal peniaze, cigarety a mobilný telefón, pri čom sa im vyhrážal, že keď mu to nedajú, že ich bude biť. Rodina na to spočiatku reagovala zdržanlivo, stránili sa ho, ukrývali sa pred ním v dome a vyhýbali sa konfliktom, pretože bol nevypočítateľný a niekoľkokrát ho aj oznámili na polícii. Jeho konanie vyvrcholilo 10. decembra 2021, keď udrel metlou po hlave svoju sestru XXXXX, ktorá sa pred ním ušla ukryť sa do izby rodinného domu, ten za ňou následne vošiel do kuchyne, kde za ním prišla jeho matka, ktorej sa v kuchyni kuchynským nožom v ruke vyhrážal tak, že ju zabije a dobije, pričom na ňu ukazoval nožom, po čom aj matka ušla do izby rodinného domu nachádzajúcej sa na poschodí, kde sa zo strachu zamkla, on však za ňou bežal, búchal do uzamknutých dverí, kričal, aby mu otvorila, že ju dobije, skope a zabije. Z tohto dôvodu privolali aj hliadku polície. Správanie obvineného v nich vyvolávalo odôvodnený strach o ich život a zdravie, ťažko to pociťovala hlavne matka a deti. Celá rodina tak žila dlhodobo v neustálom strese a utrpení.

Poškodení XXXXX, XXXXX st., XXXXX a maloletá XXXXX boli aj znalecky vyšetrení, znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, pričom zo záverov znaleckých posudkov v podstate vyplynulo to, že realitu dokážu vnímať bez vážnejších porúch a dokážu podať hodnoverné svedectvo. Najviac sa konanie obvineného prejavilo na matke, u ktorej boli zistené zmeny na psychike, prežívaní a na správaní v takom rozsahu, aký sa vyvíja u ľudí opakovane vystavovaných domácemu násiliu a boli zistené aj niektoré príznaky týranej osoby (emočná labilita, stresová pohotovosť a úzkostné prežívanie) spolu s príznakmi ľudí so spoluzávislosťou a na maloletej XXXXX, ktorá vzhľadom na svoj vek a citlivejšiu povahu prežívala správanie sa brata výrazne stresovo, s tým, že u nej boli zistené znaky očakávaného strachu a pocity bezmocnosti pri vyhrotených situáciách v rodine.

Z potvrdení o zaistení vecí je zrejmé, že ako vecné dôkazy boli zaistené a následne prevzaté do trestného konania kuchynský nôž a metla, ktoré boli použité pri napádaní obvineným.

Z evidencie priestupkov týkajúceho sa obvineného bolo zistené, že tento sa v období od augusta 2016 do novembra 2021 dopustil piatich priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d zákona o priestupkoch, ktoré spočívali v hrubom správaní sa a vyhrážkach otcovi a bratovi. Okrem toho v tomto období v štyroch prípadoch zneužil aj tiesňovú linku (158) a vymýšľal si, že bol napadnutý inou osobou.

Negatívne je hodnotený aj v mieste bydliska, kde sa dopúšťal rôznych menších výtržností (narúšal poriadok v obci, budil verejné pohoršenie a podobne).

Podľa § 208 ods. 1 písm. a a písm. b, ods. 3 písm. d Trestného zákona sa zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby dopustí každý, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie bitím, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, bezdôvodným odopieraním oddychu alebo spánku a spácha čin závažnejším spôsobom konania podľa § 138 Trestného zákona, ktorým sa rozumie okrem iného aj spáchanie skutku so zbraňou (písm. a citovaného ustanovenia), po dlhší čas (písmeno b citovaného ustanovenia) a na viacerých osobách (písm. j citovaného ustanovenia, ktorými sa rozumejú podľa § 127 ods. 12 Trestného zákona najmenej tri osoby). Blízkou osobou

sa podľa § 127 ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona, na účely ustanovenia § 208 Trestného zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení (rodič, starý rodič, vnuk, pravnuk a pod.), osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel, bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa, osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou, osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pociťovala ako ujmu vlastnú. Je zrejmé, že uvedené ustanovenie zabezpečuje ochranu blízkych osôb a zverených osôb pred domácim násilím - zlým zaobchádzaním, ktoré sa prejavuje formami uvedenými v písmenách a až e tohto ustanovenia. Postačuje, aby ním došlo k spôsobeniu fyzického alebo psychického utrpenia obeti, teda spôsobeniu zlého zážitku, bolesti, úzkosti, prípadne veľkého trápenia, súženia, ťažkostí alebo múk. Zlé zaobchádzanie musí vykazovať vzhľadom na gramatický výklad slov (bitím, kopaním, nútením k žobrote a pod.) určitú trvalosť, sústavnosť alebo opakovanosť, pričom početnosť útokov je rozhodujúca pre posúdenie, či sa jedná o domáce násilie alebo iba o jednoduché samostatné útoky, ktoré nemožno vzájomne spojiť do celku, aby tak vytvorilo zákonný znak zločinu týrania blízkej osoby alebo zverenej osoby. Domáce násilie tak netvorí len jedna bitka, či jeden príležitostný incident. Ide o činnosť opakovanú a obeť je vystavovaná násiliu zas a znova, pretože medzi ňou a páchatelom je blízky vzťah. Násilie v domácnostiach je navyše špecifické v tom, že k nemu dochádza vždy v intímnych vzťahoch medzi najbližšími osobami a má hlboký dopad na celú rodinu. Ide o násilie, ktorého cieľom je ovládať alebo utláčať inú bytosť, a to ponižovaním a vyvolávaním strachu - slovným, fyzickým a citovým týraním. Kvalifikačný znak závažnejším konaním so zbraňou v zmysle § 138 písm. a Trestného zákona v spojení s § 122 ods. 3 Trestného zákona možno použiť v prípadoch, ak páchatel použije zbraň na útok, pričom zbraňou sa rozumie každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším. Kvalifikačný znak závažnejším spôsobom konania po dlhší čas v zmysle § 138 písm. b Trestného zákona možno použiť v prípadoch, ak opakujúce sa konanie páchatela trvá minimálne po dobu šiestich mesiacov. Kvalifikačný znak závažnejším spôsobom konania na viacerých osobách v zmysle § 138 písm. j Trestného zákona v spojení s § 127 ods. 12 Trestného zákona možno použiť, ak sa páchatel dopustí proti právneho konania voči najmenej trom osobám).

Z vykonaných dôkazov je zrejmé, že obvinený sa mal dopustiť skutku, ktorý mu je kladený za vinu a ktorý podľa vyššie uvedeného napĺňa zákonné znaky vyššie uvedeného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Uvedené vyplýva hlavne z výpovedí poškodených, ktorí podrobne popísali konania obvineného, ktoré trvali viac ako sedem rokov. Z povahy útokov obvineného je zrejmé, že sa jedná o konania, ktoré sú spôsobilé privodiť predovšetkým psychické utrpenie poškodených, čo oni aj subjektívne pociťovali a svedčali o nich aj závery znaleckého posudku z odboru psychológia (najviac u matky a maloletej XXXXX). Poškodení žili dlhodobo vo vysokom strese a v strachu pred ďalšími nevypočítateľnými skutkami obvineného, čo možno jednoznačne hodnotiť ako stav psychického utrpenia.

Podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona sa zločinu vydierania dopustí každý, kto iného hrozbou násillia núti, aby niečo konal alebo opomenul. Skutková podstata tohto trestného činu postihuje mnohoraké konania, ktorých cieľom je pôsobiť popísaným spôsobom (aj hrozbou násillia) na osobnú slobodu jednotlivca v otázkach jeho samostatného (svojvoľného a slobodného) rozhodovania a následného konania v spoločenských vzťahoch. Konanie páchatela je v takýchto prípadoch motivované

rôznymi pohnútkami, ktorých cieľom je nepochybne vyvolanie strachu, obáv, vyššieho stupňa tiesnivého pocitu u obetí, ktoré práve v dôsledku konania páchatel'a nekonajú slobodne, ale prispôsobujú sa potrebám páchatel'a.

Z vykonaných dôkazov je zrejmé, že obvinený sa mal dopustiť aj zločinu vydierania. Aj v prípade tohto trestného činu závery vyplynuli hlavne z výpovedí poškodených. Tí uvádzali, že obvinený pod hrozbou zabitia, dobitia, či "skopania" žiadal od poškodených, aby už čušali, respektíve, aby mu matka otvorila dvere do izby, kde sa predtým ukryla.

Podľa § 23 Trestného zákona, kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Zo záverov znaleckého posudku vypracovaného 12. januára 2022 znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria pre potreby posúdenia duševného stavu obvineného v čase spáchania skutku vyplynulo, že obvinený v čase skutku trpel duševnou poruchou - schizoafektívnou poruchou. Táto bola u neho diagnostikovaná v roku 2017. Konanie obvineného v čase činu bolo priamo ovplyvnené touto chorobou a bolo ňou dokonca spôsobené. Chorobné vnímanie reality spôsobilo, že nebol schopný správne zhodnotiť skutočnosť a nebol schopný ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho nebezpečenstvo. Závislosť obvineného na alkohole a iných návykových látkach zistená nebola. Neboli u neho prítomné odvykacie stavy po ich vynechaní. Pobyť obvineného na slobode je potencionálne nebezpečný, pretože príznaky ochorenia u neho pretrvávajú. Je vysoký predpoklad, že zopakuje konania, ktorých sa dopúšťal, keďže sa nepodrobuje riadnej psychiatrickej liečbe a nedostatočne spolupracuje. Znalec navrhol uloženie dlhodobého ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou a po prepustení z väzby na slobody odporučil jeho okamžitý prevoz do liečebného zariadenia pre vysoké riziko ohrozenia rodinných príslušníkov. V rámci samotného vyšetrenia pred znalcom totiž obvinený deklaroval, že rád ľudí bije, týra, búcha po hlave a nemá rád vo všeobecnosti svoju rodinu.

Z týchto záverov jednoznačne vyplýva, že obvinený bol v čase spáchania skutku nepríčetný. Závery znalca plne korešpondujú s výpoveďami poškodených, ktorí popisovali konania obvineného a tieto boli celkom evidentne spôsobené v dôsledku duševného ochorenia obvineného.

Podľa § 215 ods. 1 písm. e Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Keďže bolo jednoznačne a nepochybne preukázané, že obvinený v čase spáchania skutku bol nepríčetný, bol som povinný zastaviť voči nemu trestné stíhanie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Daniel Prč
námestník okresného prokurátora